

Nr 24

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning med särskilda bestämmelser om begränsning av skatt på grund av 1955 års taxering; given Stockholms slott den 16 december 1955.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till förordning med särskilda bestämmelser om begränsning av skatt på grund av 1955 års taxering.

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll

Till följd av den år 1953 beslutade omläggningen av fastighetsbeskattningen sker år 1955 inte någon taxering till fastighetsskatt. Under sistnämnda år skall i stället erläggas preliminärskatt, som motsvarar skatt å det garantibelopp för fastighet, vilket i enlighet med de nya bestämmelserna första gången äsättes vid 1956 års taxering. Oaktat skattebelastningen för fastighetsägarna sålunda i princip är densamma, kan hänsyn därtill inte tas vid tillämpning av den s. k. 80-procentsspärren såvitt angår 1955 års taxering. För att denna spärregel skall få avsedd effekt med avseende å 1955 föreslås i propositionen, att i fråga om detta års taxering ett beräknat belopp för fastighetsskatt skall få läggas till de skatter som vid regelns tillämpning skall jämföras med den skattskyldiges inkomster.

Förslag
till
**förordning med särskilda bestämmelser om begränsning av
skatt på grund av 1955 års taxering**

Härigenom förordnas som följer.

Har skattskyldig vid 1955 års taxering till statlig inkomstskatt varit berättigad till avdrag för fastighetsskatt och skall vid 1956 års taxering garantibelopp för fastighet upptagas såsom skattepliktig inkomst för honom, skola vid tillämpning av förordningen den 6 juni 1952 (nr 410) med bestämmelser om begränsning av skatt i vissa fall, såvitt angår 1955 års taxering, de skatter, som på grund av sistnämnda års taxering påförts den skattskyldige, ökas med den allmänna kommunalskatt samt de landstingsmedel och tingshusmedel, vilka vid skattepåföring på grundval av 1956 års taxering beräknas å ett skatteunderlag motsvarande garantibeloppet. Det belopp, med vilket skatterna vid sådan beräkning skola ökas, må dock icke i något fall överstiga det avdrag för fastighetsskatt, vartill den skattskyldige varit berättigad vid 1955 års taxering.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 16 de-
cember 1955.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler fråga om *begränsning i vissa fall av skatt på grund av 1955 års taxering* samt anför därvid följande.

Gällande bestämmelser m. m. Enligt förordningen den 6 juni 1952 (nr 410) med bestämmelser om begränsning av skatt i vissa fall gäller en spärrregel, enligt vilken de totala direkta stats- och kommunalskatterna maximeras till i princip 80 procent av inkomsten. Regeln äger tillämpning endast för fysisk person och oskift dödsbo. Sådan skattskyldig kan efter ansökan erhålla avkortning eller restitution av det belopp, varmed skatterna för visst taxeringsår överstiger 80 procent av den för samma år till statlig inkomstskatt taxerade inkomsten, ökad med det vid taxeringen medgivna avdraget för utskylder. Till skatter hänföres härvid statlig inkomstskatt och förmögenhetsskatt, allmän kommunalskatt, landstingsmedel och tingshusmedel. Avkortningen och restitutionen får inte överstiga sammanlagda beloppet av den statliga inkomstskatten och förmögenhetsskatten. Förmögenhetsskatten får inte heller reduceras till lägre belopp än den skatt, som skulle ha utgått å 50 procent av den skattepliktiga förmögenheten. Ansökan om avkortning eller restitution skall ske hos länsstyrelsen i det län, inom vilket den skattskyldige taxeras till statlig inkomstskatt för det taxeringsår varom fråga är, eller, därest han taxeras i Stockholms stad, till överståthållarämbetet. Ansökan skall vara vederbörande myndighet tillhanda före utgången av kalenderåret näst efter taxeringsåret.

Förevarande förordning avser ej preliminär skatt utan endast slutlig och tillkommande skatt. Emellertid kan beträffande preliminär skatt motsvarande nedsättning ske enligt förordningen den 6 juni 1952, nr 411.

I kommunalskatten ingick tidigare såväl kommunal inkomstskatt som fastighetsskatt, den senare utgörande en garantiskatt beräknad på grundval av 5 procent av fastighetens taxeringsvärde. Genom beslut av 1953 års riksdag har fastighetsskatten fr. o. m. år 1955 inarbetats i den kommunala inkomstskatten. Fastighetsskatten har således försvunnit såsom en fristående

de skatt. I stället skall beräknas ett garantibelopp för varje skattepliktig fastighet. Vidare har repartitionstalet fr. o. m. 1954 års taxering sänkts från 5 till 4. Garantibeloppet utgör — liksom underlaget för den på grundval av 1954 års taxering påförda fastighetsskatten — 4 procent av fastighetens taxeringsvärde. Garantibelopp påföres första gången vid 1956 års taxering och utgör vid den kommunala inkomsttaxeringen skattepliktig inkomst för fastighetens ägare eller därmed likställd innehavare. Denne äger samtidigt å fastighetsbilagan göra avdrag för garantibeloppet.

Genom särskilda övergångsbestämmelser har föreskrivits att fastighets-skatt skall påföras sista gången på grund av 1954 års taxering. Någon taxering till fastighetsskatt verkställes alltså inte vid 1955 års taxering. Under 1955 skall emellertid inbetalas preliminärskatt som svarar mot den på garantibelopp för fastighet belöpande skatten, vilken kommer att påföras på grund av 1956 års taxering.

Ehuru fastighetsägarna inte påföres någon fastighetsskatt under år 1955 — då de som nyss nämnts skall erlägga preliminär skatt för fastighetens garantibelopp — har det likväl ansetts skäligt att de erhåller däremot svarande avdrag vid 1956 års taxering till statlig inkomstskatt. Det har sålunda stadgats, att skattskyldig vid 1956 års taxering skall äga åtnjuta avdrag för fastighetsskatt med samma belopp som det, varmed han varit berättigad till avdrag för sådan skatt vid 1955 års taxering.

I en till finansdepartementets rättsavdelning inkommen skrivelse har *överståthållarämbetet* anfört bl. a. följande. Genom den av 1953 års riksdag beslutade omläggningen av fastighetsbeskattningen syntes vid tillämpning av den s. k. 80-procentsspärren, såvitt avser 1955 års taxering, i påförda skatter inte kunna inräknas någon fastighetsskatt, medan det inkomstbelopp, varå nämnda procenttal skulle beräknas, omfattade även fastighets-skatt, för vilken avdrag erhållits vid taxeringen. Denna situation ledde till att en härav berörd skattskyldig kom i ett oförmånligt läge detta övergångsår.

Departementschefen. Genom den s. k. 80-procentsspärren kan skattskyldiga, som har större förmögenhet med låg avkastning eller som eljest på grund av särskilda omständigheter påföres en i förhållande till deras inkomster oproportionerligt hög skatt, erhålla reduktion av skatten ned till 80 procent av inkomsten.

Såsom framgår av den förut lämnade redogörelsen, inverkar omläggningen av fastighetsbeskattningen på ifrågavarande skattskyldigas möjligheter att erhålla reduktion enligt spärregeln, såvitt avser slutlig skatt enligt 1955 års taxering. Till följd av omläggningen har fastighetsskatt nämligen icke påförts på grund av nämnda års taxering och skall följaktligen inte ingå i de skattebelopp, med vilka inkomsterna skall jämföras. Å andra sidan skall till nämnda inkomster läggas den fastighetsskatt som fått avdragas vid

samma års taxering till statlig inkomstskatt. Mot det förhållandet att möjligheterna till reduktion av den slutliga skatten i motsvarande mån minskas torde såfällvid inte kunna riktas någon invändning, som omläggningen innebär att under ett år varken påföres fastighetsskatt enligt den gamla ordningen eller påföres slutlig skatt för garantibelopp enligt den nya ordningen. Det måste emellertid beaktas att fastighetsägarna under år 1955 har att erlægga preliminärskatt, som beräknas på grundval jämväl av garantibelopp för fastighet. Den skattskyldige skall alltså under nämnda år i princip betala lika mycket skatt för fastighet som under andra år. Med hänsyn härtill synes det skäligt, att han kan erhålla däremot svarande avkortning eller restitution med tillämpning av spärregeln. Om fastigheten sedermera försäljes, kommer ägaren visserligen i en gynnsammare ställning än förut, i det att han inte i efterhand behöver betala fastighetsskatt, och han kan sålunda utnyttja den ettåriga skattefrihet som blivit en följd av omläggningen. För den som innehar samma fastighet under en längre följd av år efter omläggningen kan emellertid denna förmån knappast komma att få någon praktisk betydelse. Jag vill därför förordna, att en särskild föreskrift införes om rätt för skattskyldig att vid tillämpning av spärregeln, såvitt avser 1955 års taxering, tillgodoräkna sig visst belopp för fastighetsskatt. I detta sammanhang torde få erinras om att det vid omläggningen av fastighetsbeskattningen ansågs skäligt meddela en särskild bestämmelse, enligt vilken avdrag för fastighetsskatt får ske vid 1956 års taxering, ehuru någon fastighetsskatt inte påförts år 1955.

Den av mig förordade rätten för skattskyldig att vid tillämpning av 80-procentsregeln tillgodoräkna sig ett belopp för fastighetsskatt bör endast tillkomma den som haft att erlægga såväl fastighetsskatt på grund av 1954 års taxering som preliminärskatt för garantibelopp för fastigheten under 1955. Endast i dylikt fall synes nämligen de förut anförda skälen för en sådan rätt föreligga. Den som under något av dessa år tillträtt en fastighet blir helt att likställa med annan skattskyldig, som skaffar sig en ny förvärvskälla, exempelvis en rörelse, och som har att erlægga preliminärskatt för inkomsten därav. Vad den gamle ägaren angår, uppkommer nu ifrågasvarande problem endast i den mån han betalat preliminärskatt för garantibelopp under någon del av 1955.

Bestämmelserna bör i enlighet härmed utformas så, att om skattskyldig vid 1955 års taxering varit berättigad till avdrag för fastighetsskatt, skall vid tillämpning av 80-procentsspärren, såvitt angår 1955 års taxering, de skatter som påförts den skattskyldige ökas med ett belopp, motsvarande den skatt för garantibelopp för fastighet som påföres honom på grund av 1956 års taxering. Det belopp, med vilket skatterna skall ökas, bör dock icke i något fall få överstiga det vid 1955 års taxering medgivna avdraget för fastighetsskatt. Bestämmelserna bör kunna tillämpas, även om den skattskyldiges fastighetsinnehav undergått förändringar under de aktuella åren. Bestämmelserna avses alltså få tillämpning exempelvis i det fall, då den fastig-

het, för vilken garantibelopp upptages såsom skattepliktig inkomst vid 1956 års taxering, är en annan än den för vilken den skattskyldige påförts fastighetsskatt på grund av 1954 års taxering. Tillägget vid 80-procentsspärrens tillämpning blir dock inte i något fall större än vad som motsvarar den vid sistnämnda taxering påförda fastighetsskatten.

Som framgår av det nyss sagda skall en beräkning ske av den skatt som belöper på garantibelopp för fastigheten. För att erhålla enklast möjliga regler synes kunna föreskrivas att vid denna beräkning helt bortses från ortsavdrag och liknande. Man skall med andra ord undersöka vilken skatt som belöper på ett underlag lika stort som garantibeloppet.

Följande exempel torde belysa innebörden av de förordade bestämmelserna. Den år 1955 taxerade inkomsten antas vara 43 000 kronor och det vid nämnda års taxering medgivna kommunalskatteavdraget 7 000 kronor, alltså tillhopa 50 000 kronor. De på grund av samma års taxering påförda skatterna för inkomst och förmögenhet uppgår till 45 000 kronor. Vidare förutsattes att vid 1956 års taxering skall för den skattskyldige såsom skattepliktig inkomst upptagas ett garantibelopp för fastighet å 80 000 kronor. Den kommunala utdebiteringen, som gäller vid påföring av slutlig skatt enligt 1956 års taxering, är 10 kronor för skattekrona. I följd härav blir, då man skall helt bortse från ortsavdrag o. likn., skatten på det mot garantibeloppet svarande skatteunderlaget 8 000 kronor. Sistnämnda belopp skall jämföras med fastighetsskatteavdraget vid 1955 års taxering, i förevarande fall 7 000 kronor. Det lägsta av dessa båda belopp, dvs. 7 000 kronor, tillägges vid ifrågavarande beräkning de påförda skatterna, vilka enligt vad nyss sagts uppgick till 45 000 kronor. Avkortning eller restitution skall i förevarande fall följaktligen ske med $(52\,000 - \frac{80}{100} \cdot 50\,000 =)$ 12 000 kronor.

Då ansökan om tillämpning av spärregeln enligt gällande bestämmelser, såvitt angår 1955 års taxering, får ske intill utgången av år 1956, torde särskilda övergångsbestämmelser inte vara erforderliga. Jag vill i anslutning härtill anmärka att, om ansökan om tillämpning av spärregeln i fråga om 1955 års taxering i något fall redan har prövats av länsstyrelsen, hinder inte torde föreligga att, därest de av mig förordade särskilda bestämmelserna godtages, länsstyrelsen efter förnyad ansökning upptager ärendet till ny prövning.

I enlighet med vad i det föregående anförts har inom finansdepartementet upprättats förslag till *förordning med särskilda bestämmelser om begränsning av skatt på grund av 1955 års taxering*.

Föredragande departementschefen hemställer, att förenämnda författningsförslag måtte genom proposition föreläggas 1956 års riksdag till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Olof Lindberg